DET·NORSKE·TEATRET

ATELIER
Tunica
BYGDØ ALLÉ 3

TELEFON 447713

b15g 113784

Helten på den grøne øya

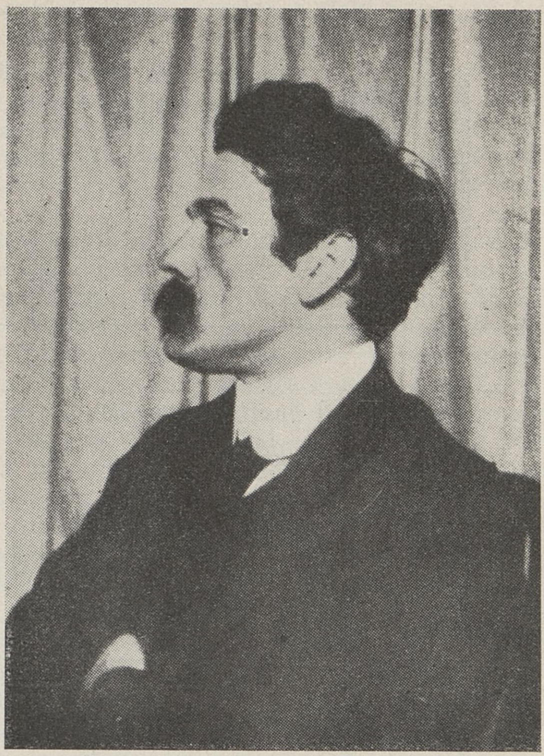

Skodespel i 3 akter av

John M. Synge

Over alt

Alltid Allers

hele Norges ukeblad

Vi håper som Dem at tidene bedrer seg. I mellomtiden hjelper vi våre kunder så godt det lar seg gjøre med de varer som kan skaffes av

gardiner, gulvtepper og møbelstoffer

BRONN

S. C. **BRONN**

Kongensgt. 24

Vi kan nå motta søm av

Kåper og frakker

Hurtig levering!

Skredder Stangnes

Brogaten 9 II Tlf. 41 47 68

Hør Grieg sonater

Alf Sjöen og Hans Solum

spiller

Sonate for fiolin og piano G-dur op. 13

I marsmåned kommer enn videre:

F-dur op. 8

på

musica

GRAMMOFONPLATER

Fåes hos landets musikkhandlere!

John Millington *Synge* (uttale Sing) døydde i 1909 berre 38 år gamal. Då rekna dei han alt som ein av dei store i irsk litteratur, ein klassikar jamsides Yeats. Han skreiv ikkje mykje, men verka hans var sermerkte. Serleg som dramatikar har namnet hans seinare gått verda over, for di personane hans er så djupt og usminka menneskelege. Dessutan er dei skapnader som på mange måtar er nye og makelause i verdsdramatikken, så sterkt som dei er merkte av det irske opphavet sitt.

Synge drog til Tyskland og skulle studere musikk etter han hadde teki eksamen ved universitetet i Dublin. Men i 1895 reiste han til Paris. No var det litteraturstudiet som tok han heilt. Planen hans var m. a. å bli eit slag kulturformidlar mellom Frankrike og Irland-England. Han freista seg og i journalistikken, men var for sein i vendinga. I det heile dette at han var grundig merkte han mest og seinka alt arbeidet hans. Han var òg ein tur i Italia. I Paris råka Synge og Yeats kvarandre, og dette møtet skulle bli eit vendepunkt for Synge. Yeats fekk overtydd han om at han burde gje opp Paris, for han ville ikkje kunne skapa noko nytt her. Reis til Aran, sa Yeats. Bu der som De var ein av folket sjølv. Skap uttrykk for eit liv som aldri nokon har gjort levande før.

I 1898 slo Synge seg så ned på dei utfattige bergøyane vest for Irland. Der skreiv han m. a. «The Aran Islands» (kjent frå ein praktfull dokumentarfilm som har gått i Oslo.) Der lydde han til gamle segner, men mest til soger frå hans eiga tid. Mange slike stubbar vart grunnlaget for dei verdskjende dramatiske verka hans. Såleis òg for «The Playboy of the Western World» som Det Norske Teatret no syner fram.

Med si veike helse levde Synge saman med folket i all deira ferd — på havet og i arbeidet på dei fattige åkerlappane. Han flakka òg ikring i Irland og høyrde alltid på det folk tala om. Det var som

Johan Borgen

han støtt lydde til alle livsovringar, skriv Masefield — utan kommentarar, ja mest utan å draga sjølvstendige slutningar.

Fyrst då han var 32 år tok han til med å dikte skodespel. Han skreiv 6 stykke på dei 6 åra han hadde att å leva. «Dragsug» har vori spela i Norsk Rikskringkasting. «Helten på den grøne øya» gjekk på Nationaltheatret for over 20 år sidan.

Det er namn som Yeats, O'Casey, Lord Dunsavy, Edward Martin og Synge som ber det irske dramaet. «Det er ikkje for mykje sagt,» skriv Allardyce Nicoll (m. a. professor i dramatikk ved Yale) «at Synge i desse skodespela sine kjem tett opp til Shakespeares geni.» Etter som tida går, kjem han utan tvil til å stå klårare og klårare som ein av dei største dramatiske diktarane i dette hundreåret.

A.s Polyfoto TEATRETS FOTOGRAF

Stortingsgaten 18, Oslo (Casinogården) — Telefon 42 41 22

Lydia Opøien

Ragnhild Michelsen

Både store og små

likar drops ifrå Lothe. - Send sukkermerker eller stikk innom

LEIDULV LOTHE

Niels Juels gate 70 - Telefon 44 47 29

Hvem *laget kransekaken til fyrstebryllupet i London?*

Det var la Finesse

Bogstadveien 20 - Oslo - Telefon 69 06 47

Vi lager også for Dem utsøkte selskapssnitter, kabareter, kaker og is

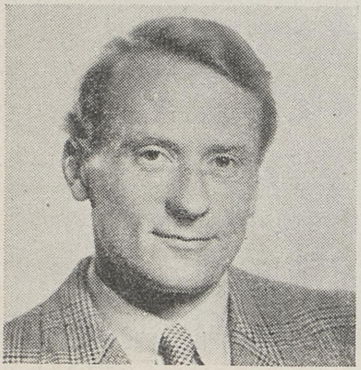

Carsten Winger

Lars Tvinde

To-taburetten er framtidstaburetten

Den er lett, pen, praktisk og solid. Med to To-taburettar har De sitjeplass til 4, og De kan ha taburettar med sitjeplass til 8 under eit vanleg kjøkkenbord ved å bruka To-taburetten. Fyrebils berre tilsalgs hjå

Målarmeister

A. DOLVE

Lofthusveien 37, Grefsen — Telefon 37 11 15 - 37 52 55

En festkake

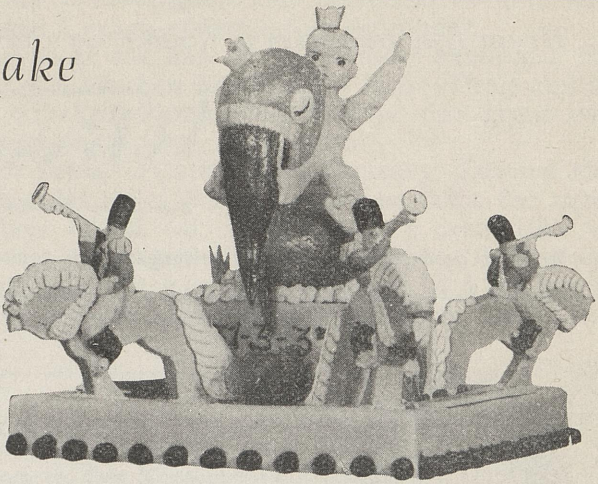

fra . . . ✲ **Ritz** ✲

CONDITORIER

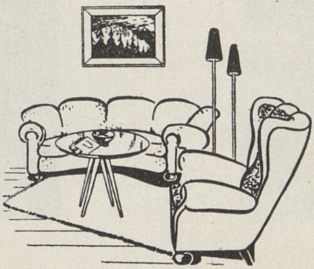

Vi leverer overstoppede møbler, — etter bestilling og etter mål. Håndverksmessig kvalitetsarbeide

A-S **füturum**

KLINGENBERGGATEN 4 (ved siden av «Regnbuen»)

Besøk

Excelsior SKOTØYMAGASIN

19 GRENSEN 19

ETABL. 1910

Edvard Drabløs

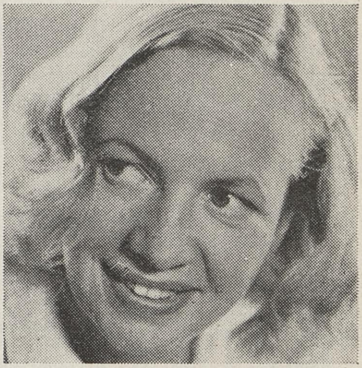

Siri Rom

Anna Skullerud

Storgt. 2

Spesialforretning i damehatter

Helten på den grøne øya.

Skodespel i 3 akter av *John M. Synge.*

Omsetjing: *Ragnvald Skrede.*

Regi: *Johan Borgen.*

Dekorasjonen: *Arne Walentin.*

Draktene utført av *Dagny Eriksen*
etter skisser av *Arne Walentin.*

Personane:

Christopher Mahon		Carsten Winger
Gamle Mahon, far hans, ein rudningsmann		Lars Tvinde
Michael James Flaherty, ein vertshushaldar		Edvard Drabløs
Margaret Flaherty (blir kalla Pegeen Mike) dotter hans		Ragnhild Michelsen
Shawn Keogh, syskenbarnet hennar, ein ung bonde		Kåre Wicklund
Enkja etter Quin		Lydia Opøien
Philly Cullen	småbrukarar	Amund Rydland
Jimmy Farrel	småbrukarar	Pehr Qværnstrøm
Sara	Gjenter frå landsbyen	Siri Rom
Susan	Gjenter frå landsbyen	Julia Back
Nelly	Gjenter frå landsbyen	Elisabeth Bang

Bønder og fiskarar.

Hendinga går for seg i nærleiken av den verharde kysten i Mayo på Irland. Fyrste akt ein haustkveld, dei andre to aktene neste dag.

Pause etter fyrste og andre akt.

Kapellmeister: *A. K. Nielsen.*

Herman Finck: Utdrag av «Song O' my Heart».

Gamal irsk folkemelodi: The Minstrel-boy (The Moreen)
Arr. for orkester av A. K. Nielsen: Schule, agra. (Come, my Love)

«*Helten på den grøne øya*» har ein kalla den irske «Peer Gynt». Så ulike desse to skodespela er, så er samanlikninga slett ikkje så galen. Ho kan i alle fall gje oss ei viss rettleiing om tendensen.

Ein ung larv av ein mann kjem vandrande langs vegen og dukkar opp heilt nedforkomen i eit vertshus på nord-vestkysten av Irland. Dei får ut av han at han har drepi far sin for 11 dagar sidan. Men det utrulege hender, han blir motteken med ovundring og opne armar. For fyrste gong i livet sitt opplever denne stakkars villstyringen at menneske reknar han med. Og det gjer at sjølvtillita hans — som før har vori på nullpunktet — no veks til utenkte høgder. Han syner eit forteljartalent, ei livstilbeding og eit lyrisk flog som undrar fyrst og fremst «helten» sjølv, men i endå høgare grad den «ihelslegne» faren, som omsider dukkar opp, skræmeleg å sjå til.

I det snaue døgret prinsetilværet varer, blir den stakkars irske Oskeladden heilt omskapt. Det vil seia han syner evner som var kua til då, og som han sjølv ikkje ana at han åtte, utan som uklåre draumar.

Det har vori innvendt at det var ein merkeleg måte desse menneska stelte seg på når det galdt eit så fælsleg brotsverk. Men det kviler på eit rett grunt syn på det som har hendt. Og her skulle nett vi nordmenn med vårt drøymarlynde, vår lengt og lygnglede, ha lett for å skjøna den irske diktaren. For det er fyrst og sist ein utvingande lengt etter noko anna, noko større, noko minder kvardagsleg, som får den unge kvinna Pegeen Mike til å bli forelska i denne representanten for det framande og eventyrlege.

Andsynes udåden, såleis, vik både ho og miljøet hennar — som vi seinare får oppleva — attende. Det er temperamentet dei tilbed, denne villskapen i sjela, det uvanlege! Dei elskar soga om vådeverka — ikkje valdsferda i seg sjølv. Og difor stuper då òg helten deira så djupt ned frå dei svimrande høgdene.

Men då har han gjennomlevd noko. Han har for fyrste gongen opplevd kva det vil seia å bli rekna for menneske. Som *noko* i det heile. Difor har han vorti ein ny, ja kanskje ein dugande kar, for alt vi veit. Og folket i kystbygda sit skamfulle att etter dei har gjevi seg bort til ei sverming som ikkje høyrer kvardagen til.

Det er ei dryg historie, og her blir sagt sterke ord. Men inkje er lenger borte frå denne såre og livstilbedande forfattaren enn kynisme og råskap. Når ein oftast har kalla stykket ein komedie, er det av di det «endar godt» og byd på saftige komiske hendingar. Men i røynda er stemninga tragisk, for dette hugdraget til lygn og villskap har si rot i fattigdom og djup einsemd.

Alt
i finere
kjoler
og
pels

MODEHUSET Renée a/s

Nedre Slottsgt. 5 - Telefon 41 04 40, 42 36 08

as Gro

Stoffer
Drakter
Kjoler
Kåper

Rådhuspassasjen, Fr. Nansens plass 2 — Telefon 42 05 95

Ein annan ting, som òg forklårar korleis desse menneska ser på brotsverket og brotsmannen, er at irane kjende seg underkua og støtt i opposisjon til dei britiske styremaktene. Stykket går for seg stutt tid etter boarkrigen, som var over lag upopulær i Irland. Det hende ikkje så sjeldan at dei utskrivne irane gjekk over til boarane. Dette blir det ymta inn på i stykket òg. Til kyrkja stod og mange av desse einslege og stridlyndte menneska i eit skeivt høve. Det kjem fram fleire stader i komedien.

Og like vel er det i sjølve lyndet og ikkje i dei ytre tilhøva vi finn nykelen til sinnet åt desse menneska. Det keltiske lyndet, og det norske. Store delar av Irland var kolonisert, som vi veit, ikkje berre herteki, av nordmenn i tida då Noreg vart samla (slaget ved Havsfjord) og dei nærmaste hundreåra. I mål og stadnamn, i sed og skikk, finn ein den dag i dag sams drag mellom folket i dei avstengde delane av Irland og tilsvarande stader i Noreg.

Kva vi no meiner denne skyldskapen kjem av, visst er det at han er der. Og difor skulle vi ha serlege føresetnader for å setja oss inn i dei merkelege og uventa reaksjonane og situasjonane som møter oss i «Helten på den grøne øya».

J. B.

NOREGS BOKLAG ✝ OSLO ✝

NOREGS BOKLAG

Bokhandel - Papirhandel

Bøndernes hus - Tlf. 33 13 74, 33 14 02

Apoteker-Fruens

HUDPLEIE

Den sunde, rene, hygieniske — for alle aldre og alle situasjoner — for hverdag, sport og selskapelighet.

En gros hos
Fru Apoteker Christiansens
Laboratorium

Bygdøy Allé 5 V
Telefon 44 08 82 kl. 12-15

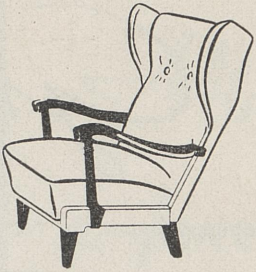

Lenestoler

Mer enn 50 forskjellige modeller i ass. stoffer stadig på lager. Pene salonger ankommer stadig.

hatlevik
Möbler til hele huset

Storgaten 38. Telefon 41 49 71

Galathee

Skjønnhetsolje og odeur

FÅES I PARFYMERIENE

Paulsens
Institutt for Stenografi og Maskinskrivning

Klingenberggaten 4 II

Telefon 41 54 09

BØNDERNES BANK A/S

OSLO — SKIEN — STAVANGER — TRONDHEIM

Alle slags bankforretninger i Norge og utlandet

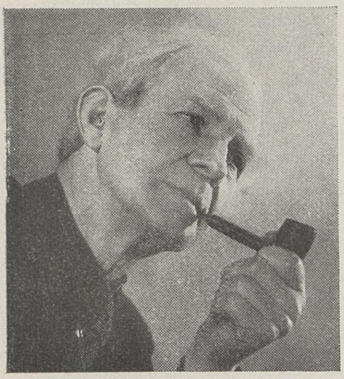

Amund Rydland

Julia Back

P. HELLERUD

Jacob Aallsgate 14, Oslo - Telefon 44 40 30

Allslags byggjearbeid

HENRIK IBSEN:

PEER GYNT

EIT ANTI-ROMANTISK VERK

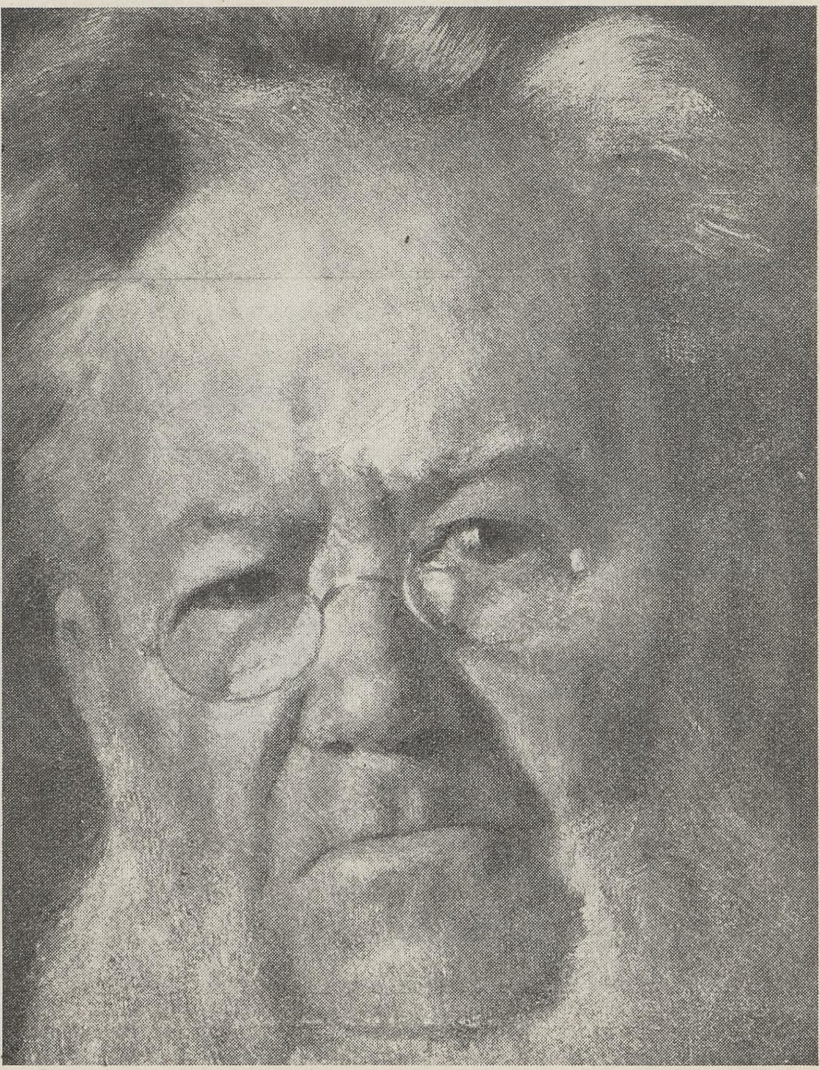

Av HANS JACOB NILSEN

Harald Sæverud: Ny musikk til Peer Gynt

Henrik Rytter: Peer Gynt på nynorsk

Pris kr. 1.60 hos alle bokhandlarar - Aschehoug

Damer, se her!

Dag- og aftenfrisyrer
Skjønnhetspleie
Manicure - Pedicure
1. klasses preparater

A.s Salasalongen

Inneh.: Ingrid Næss - Stortingsgt. 30 (inng. fra terrassen) - Telefon 41 21 41

Pehr Qværnstrøm

Elisabeth Bang

Tegn Deres livsforsikring i

GLITNE

Det er god livskunst.

Sportsutstyr

kjøper De best og billegast hjå

Bjørndalens Sportsforretning

Markveien 58, Oslo - Telefon 37 00 69

Kåre Wicklund

A. K. Nielsen

Manufaktur - Trikotasje

Kåper — Kjoler — Drakter

RAGNAR AAS

Urtegt. 45 (hjørnet Tøyengt.)

Telefon 68 31 57

Forretningsfolk

og andre som vil ha prentesakene
sine på norsk, vender seg til:

JOHANSEN & NIELSEN
BOKTRYKKERI

Pilestr. 45b · Telf. 46 14 93, 46 26 92 og 46 75 42

Livsforsikringsselskapet

Sparetrygden A.s

Fridtjof Nansens pl. 4, Oslo Telefon sentralbord 41 56 32

I alle spørsmål vedrørende —

møbler

— bør De i egen interesse først rådføre Dem med fagmannen.

Vi har utvalg både i møblemanger og enkeltmøbler. Soveværelser, salonger, spisestuer, divaner, ørelappstoler, settbord etc.

Mange typer i mange prislag.

A.s Schot Presthus

Stenersgaten 5, Oslo. Telefon 41 25 91

Alt i blomster

TIL ALLE TIDER

Ringstad & Jørgensen

TORDENSKJOLDSGATE 2

Johansen & Nielsen, Oslo.